

TERZİ VE ATLAS KUMAŞ

Mehmet Muharrem AKÇA

Duvar kenarındaki dikiş makinesinin başına geçti. İyice rengi kaçmış ahşap sandalyesini çekip oturdu. Bir an gözleri pencereden dışarı kaydığı gibi uzaktaki ağaca takılı kaldı. İnce çerçeveli gözlüğünü burnuna yerleştirdi. Gözlerini kısarak bir bakışta ağacın yapraklarını saymaya başladı. İnsanlara söylemeye çekindiği kabiliyetlerinden biriydi bu. Son zamanlarda belki de ihtiyarladıkça sahip olduğu acayip huylardan biri. Evden çıktığı her sabah ve evine döndüğü her akşam bir yerde mola verir, ağaçların yapraklarını sayardı. Övünülecek bir huy muydu bu yaptığı, bilemiyordu.

Mühim bir sipariş almıştı. Geceyi ve gündüzü birbirine ekleyecekti.

Siyahı ve beyazı yani asaleti ve masumiyeti bir desende harmanlayacaktı. Şafak rengi kumaşı kirliden parlak bir beyazın ucuna, kızıl rengi de alaca karanlığa dikecekti. Dalgın ve kabuğuna çekilmiş bir hâldeydi. Çırağını görmezden geldi. Yüzü dökümlü saten gibi kırışık, göz altları büzülmüş kumaş kenarı gibi kalın.

Camdan dışarı baktı. Gözleri yanılmadıysa uzaktaki ağacın sağa sola uzayan dallarında tam on sekiz bin yaprak vardı. Yanılmadığına emin olmak için tekrar saydı. On sekiz bin. Daha önceleri de çok ağaç saymıştı da bu kadar yaprak... Ağacın türü farklıydı ya da ağaç başka bir iklimden gelmiş olmalıydı. Siyah renkli makinenin merdanesini çevirmeden önce boynundaki mezurasını eline aldı. Kumaşı tekrar ölçtü. Siparişi veren gizli şahıs hata istemediğini özellikle belirtmişti.

Hata istemiyorum, yoksa ücretinizi tam alamazsınız.

O zaman atlas yerine ribana kumaş tercih etmeniz gerek.

Hayır, ne yün, ne pamuk ne keten, özellikle atlas kumaş istiyorum.

Alpaka, filafil, tartan kumaşlarım da vardı ve zenginliğinize layıktılar aslında.

Mahir bir terzi olduğunuzu biliyorum. Ben sizden zor olanı istiyorum. İlla atlas kumaş. Renkleri de siyah, kıvı, beyaz ve mavinin tonları olacak. Başka renk kullanmayacaksınız. Siyah ve beyaz ana renklerim. Kıvı siyaha, mavinin tonlarını da beyaza ekleyeceksiniz. Lakin hem görünür olacaklar hem de ana renklerimi boğmayacaklar.

Bu pek iç açıcı bir elbise olmayacak.

Zevk benim değil mi? Siz bu şablona uyacak elbiseyi dikebilecek misiniz?

Kısık gözlerle karakalem çizilmiş şablona bakmış, zor olmayacağı kanaatine varmıştı. Makası eline almadan evvel kumaşı bir daha ölçmüş, pistole cetveliyle çizgiler çekip kalıp çıkarmış, emin olmak için riga cetveliyle de ayrı bir hesap çıkarmıştı.

Eli işlemeye başlayınca makasın cırt sesiyle kumaşlar parçalara ayrılmaktaydı.

Nihayetinde on sekiz bin yapraklı o ağaç gibi örneğine pek rastlanılmayan bir elbise dikecekti. Öyle bir elbise ki siyah ve beyaz belli kararda milimetrik oranlar şaşmayacak ve ahenkli bir bütün oluşturacak şekilde sıraya dizileceklerdi. Neden siyah ve beyazdı? Ve neden atlas kumaş istiyordu? Gerçi siyahın matem değil, asaleti temsil eden bir renk olduğuna inanmıştı. Elbet her yere yakışırdı dirilişin rengi beyaz gibi. Hele bir de dantel... beyaz kumaş, dantelle süslenirse bambaşka bir albeniye bürünür, güzel, cazibeli kadın kadar kuğu zarafeti ve güzelliği kazanırdı.

Dantel aynı ölçüde siyaha da yakışmaz mıydı?

Loş ışık altında çalışmaya dalmışken kapı açıldı. Üzerinde oldukça yıpranmış ve rengi solmuş elbiseleriyle genç adam içeri girdi. Yabancımln gözleri raflarda, pencerede ve yerlerde gezindi. Utangaç hâliyle beyaz tenli, zayıf yüzlü çırağa bir şeyler söyledi. Çırak ustasını göstererek kambur taptada ütü yapmaya devam etti. Esmer tenli, kırışık yüzlü, simsiyah bakışları sanki esir kaldığı hüznle dolu genç, terziye çekingen adımlarla yaklaştı.

Görünüşünden daha sakin, daha mahcup ve kendinden korkan bir sesle konuşmaya başladı.

O meşhur terzi siz misiniz?

Evet, benim.

Genç adam, boğazını temizledi ve derin bir nefes aldı.

Sonunda, oh. Çok aradım sizi. Sizden bir ricam olacaktı.

Rica mı? Çekinmeyin, söyleyin lütfen!

Şey! Sipariş aldığınız elbiseyi biraz geciktirseniz olmaz mı? Bugün teslim etmeniz şart mı? Biraz olsun erteleseniz...

Neden? Neden ki? Benim kim olduğumu unutmuş olmalısınız. Hem niye böyle bir şey yapayım? Niye ekmeğimden olayım?

Yoo, unuttum. Siz gece ve gündüzü, mevsimleri ve yılları diyecek olan kişisiniz. Yine de en azından hani...

Ne istiyorsun benden?

Biraz zaman. Zaman da esnek kumaş gibidir. Uzayıp kısalabilir, öyle değil mi?

Öyle, dedi terzi.

Telafi edilmesi gereken çok şey var ve ne yazık ki yetmiyor. Hikâyeler yarım, sevgiler hep eksik. Dahası korkularım var, daha yapılacak çok iyilikler. Keşfedilmesi gereken gökler var. Suyun tadını, havanın kokusunu çok çabuk unutuyorum nedense. Çocukluğumun saflığını, yağmuru, çamurda oynamayı, kuşları yakalamayı özledim.

Çığlığa benzeyen öksürük konuşmasına engel olunca genç adam, gömleğinin cebinden bir fotoğraf çıkardı. Terziye uzattı. Terzi, gözlüğüne yaklaştırdığı resimde gülücükler saçan beş altı yaşlarında bir kız çocuğu gördü. Çocukluğunu hatırladı. Annesinin gülen yüzünü, babasının yanaklarına batan bıyıklarını, ıslak öpüşlerini... Sonra ilk gençliğini düşündü. Belinin dimdik, omzunun geniş olduğu zamanları. İçinden hey gidi günler, diyen bir fisiltı geçti. Adama ne istediğini soran bir yüzle baktı.

Elbisenin diyorum, dedi eliyle kumaş parçalarını işaret ederek. Bazen araya bir yerine iki beyaz ya da iki siyah koysanız. Hani ara boşluklar bırakmaz. Size kumaşın rengini bozun demiyorum, deseniyle oynasanız yalnızca.

Niye böyle bir şey yapayım ki?

Böylece zamanda fazladan boşluk yani bir yavaşlama olsa. Ömrümüzde bir kez olsun yorulmaktan kurtulsak, olmaz mı? Hem kendim için değil, fotoğrafta gördüğün kızım için. Onunla bir gün olsun genç kalsam, fena mı olur? Çok şey mi istiyorum?

Söz veriyorum, dedi terzi, nasıl olacak bilmiyorum ama elimden geleni yapacağım.

Nasıl? Bilmiyor musun?

Evet, nasıl yaparım bilmiyorum. Peki, sen hangi günün yavaşlamasını istersin? Biliyorsun, kumaşın tümünde bunu yapamam. Yalnızca bir iki yerde belki...

Hiç düşünmemiştim, onca yılımı gözden geçirmem gerek. Bir rüyadan uyanıyormuş gibi olmasın, çok üzülürüm. Demek istediğimi anlıyorsunuz değil mi?

Terzi kumaşa baktı, ipliklere ve kumaş parçalarıyla dolu tezgâha. Ellerini çenesine götürdü, şakağını kaşdı. Zaman akıp giderdi ve yaraları sarmak yerine daha da kanatırdı.

Ne yapsak, başka zaman yine mi gelsem...

Sana yardım edeceğim kızın için. Güzel bir gün veya an ekleyeceğim hayatına. Kıymetini bileceksin ve beni anımsayıp gülümseyeceksin.

Ya sizi bulamazsam?

Beni bulamazsan bekleme, sadece not bırak. Bunca yıl beni efsane bilip peşime düşmeyenlerle dolu bir dünyada tekrar yanıma gelersen dikkat çekersin. Onca zahmete katlanıp eziyet çekme. Kapının altında ince bir boşluk var. Notunu oradan içeri atarsın. Ya ben ya çırağım, mutlaka o notu görürüz.

Genç adam, minnetini ifade eden bir gülümsemeyle önünde birkaç kez eğilerek ve terzinin elini sıkarak dükkândan çıktı. Terzi, soğuk yüzüne ve katı yüreğine rağmen nedense gülümsemeye çalışan gencin arkasından acıyan gözlerle baktı. Dikkatini çeken şey, gencin hüznüyle güzelleşen yüzüne gülümsemenin yakışmamış olmasıydı. Nedense eski püskü elbiseler içinde olmasına rağmen gencin hüznüyle daha yakışıklı duran yüzü, gülümsemeye çalıştığında çirkinleşmiş geldi ona.

Terzi loş ışığa inat işine döndü. Makinenin yağlamasını yaptı, ayarlarını gözden geçirdi. Makara kayışını biraz gevşetti. Bir ara kırılan sakallarını

kaşıyarak yine o uzaktaki ağaca baktı. Üçüncü kez yapraklarını sayıp siyah merdaneli dikiş makinesinin başına geçti. Karşı raftaki astarlık kumaşları, dikiş malzemelerini, iğne kutularını, nakış ipliklerini, çıt çıt ve makine iğnelerini gözden geçirdi. Dikeceği elbisenin ne kadar mühim olduğunu biliyordu da bu gencin nasıl olup da bunu daha elbiseyi dikmeden bilebildiğini çözemedi. Gencin, zaman bir kez olsun yavaşlasa, diyen sesini duyduğunda hayretler içinde kalmış, ancak karşısındakine hissettirmemek için sarsıldığını belli etmemişti. Fotoğrafını gördüğü kızdan ziyade sezgisine şaşıttığı için gencin teklifini kabul edecekti, ancak bunu gizli yapacaktı. Siyaha kızılı, beyaza mavini tonlarını nasıl yedirecekse aynen öyle de siyaha siyah, beyaza da beyaz ekleyecek, elbisedeki desen bütünlüğü bozulmayacaktı. Mademki mahir bir terziydi, başarabilirdi. Zordu belki ama çok da zor olmasa gerekti.

Siyahın önceliği vardı.

O yüzden de siyah kumaşla başlayacaktı. Siyahın kabul edilir bir asaleti vardı. Siyah, aynı zamanda gizler, örterdi. Hele atlas kumaş ise az dökümlü oldu mu iyi sarardı, kusurları göremezdiniz. Karaysa, karanlıkta ışığı emer, içinde hapseder, bakışları üzerine çekerdi. Gizlenmesi gereken o kadar çok şey vardı ki... Hem illa kusurlar gizlenmezdi ya. Saklı kalması gereken güzellikler de vardı. Gözlerini uzaklara diktiğinde arzulu sütbeyaz kadının kıvrımlı tenini gördü. Yıldızları ve daha ötelere gördü. Simsiyah bir karanlığın içinde tüm güzellik ve ihtişamlarıyla gizleniyorlardı. Elindeki siyah atlas kumaş iğnesini değiştirdiği makineye yerleştirdi. Araya kızıl rengin açık tonlarında astar çekerek kumaşları dikmeye başladı. Mezurayla ölçtü, her parça tam on iki santimdi. Şimdi sıra beyaz atlas kumaştaydı. Siyahın peşine ekledi, mavinin koyu tonlarında astarlar ekleyerek pike çektii. Özenle çalışması gerekiyordu. Beyazın zarif ve masum olduğunu biliyordu. Kumaşın dişlerden geçerken kıvrıldığını görünce parmağını bastırdı. O sıra gencin gülen yüzünün çirkinliğini hatırladı. İğne parmağına battı. Önce bir sızı duydu. Titredi.

Ah!

İnce bir kan sızdı parmağından. Beyaz atlas kumaşa damladı.

Eyvah, dedi kan lekesi de çıkmaz şimdi.

Parmağını ağzına götürdü. Emdi. Tuhaf bir tat aldı. Tükürdü, boğazını temizledi. Kan inceden sızmaya devam ediyordu. Elini yine ağzına götürdü. Emdi. Kanın tadına alışmış olmalıydı. Tükürüğünü bu kez yuttu. Gözlerini

uzağa diktiğinde bu kan lekesinin büyüdüğünü, oluk oluk akan nehirlerle dönüşmekte olduğunu gördü. Okuduğu ve yazdığı kitaplara lanet etti. Cahillik, en büyük mutluluktur, diyecek oldu. Sustu. İnsanlar kendi kafalarından uydurdukları zanlar yüzünden iman teslimiyetine geçememişler, nefsin isteklerini vazgeçilmez lezzetler olarak görüp, yüce erdemlere ulaşamamışlardı. Oysa kendini bildi bileli, çok kitap okur, ilim ve irfanla meşgul olurdu ve o sebepten kendisine Ak Nuh dediklerini duyardı. Aklına o genç düştü yeniden.

Zaman durmasa da bir an olsun yavaşlasındı.

İnsan ne vakit zamanın bir an olsun yavaşlamasını isterdi ki? Doğduğu, büyüdüğü ve ölüme koştuğu hangi anda? Gençliğinde, âşık olduğunda, evlendiğinde, mutlu olduğunda, üzüldüğünde... Hangisinde? O kumaşı nereye koymalı? Dikişe ara verdi, düşünmeye başladı. Gencin ona ulaşamayacağını biliyordu. Onca zorluğu, uzun ve zahmetli yolu bir daha göze alacak gücü kendinde bulamazdı zaten. Ona arzu ettiği o günü yaşatabilirse, en azından bunu başarabilirse... Mezurasını eline alıp yeniden ölçümler yaptı. Gençliğin en güzel çağına beyaz kumaşı, son gençliğine siyah kumaşı yerleştirebilirdi. Başta ve sonda gelen iki dizi akışı bozsa da elbisenin bütünlüğüne zarar vermezdi. Öyle yapmaya karar verdi. Ani bir pişmanlık duygusuyla panikledi. Kemerli pencereye doğru baktı. Yaptığı fark edilir ve hesabı sorulursa, ne cevap vereceğini kestirmeye çalıştı.

Bir hata olmuş, gözümden kaçmış, derdi.

Ama olmaz ki, baştan konuşmuştuk, diyeceklerdi.

Ödemeyi eksik yaparsınız, olur biter, der, işin içinden çıkardı.

Mazereti sözleşmeye de uygundu. Ücretini tam almazdı, o kadar. En azından öyle umuyordu. Ya itibarı? Şöhretine düşecek leke? Yaşayacağı kadar yaşamıştı. Beli bükülmüş, saçlarına ak düşmüştü. Daha ne kadar terzilik edecekti ki? Hem kendisinden daha iyisini nerede bulacaklardı? Azıcık da naz etmesi doğal karşılanmalı, böyle yapmışsa elbet bir bildiği vardır, denmeliydi.

Akşama doğru elbiseyi bitirmişti. Siyahı da beyazı da bir ahenk oluşturmuştu. Elbise, prova mankeninin üzerinde oldukça büyüleyici görünüyordu. İyi iş çıkarmıştı. Çırağı dilini yutmuş bülbül şaşkınlığında elbiseyi inceliyordu. Birazdan almaya gelirlerdi. Çırağa döndü. Önünde kumaş uzunluğunda çıraklar ordusu gördü o an.

Ben çıkıyorum, elbiseyi sen teslim edersin, yapacakları ödemeyi de burayı da sana bırakıyorum, dedi. Dikiş diken elleri kadar hızla dükkândan çıktı.

Akşamın alacakaranlığında ağır aksak yürümeye başladı. İçinden bir his, bu gecenin ömrünün son gecesi olacağını söylüyordu. Yaptığı işin de hatasının da büyüklüğünü ve bedelsiz kalmayacağını biliyordu. Geç vakitlere kadar sokaklarda dolaştı, karanlığa rağmen ağaçların yapraklarını saymaya devam etti. Asasına yaslıya yaslıya yürürken o ara ayaklarının tuhaf bir boşluğa kaydığını ve düşmeye başladığını gördü. Bir kara delik yutuyordu onu. Kıvrılan bir labirentin sarmalında hızla yol alıyordu. Düşüyorum sanıyordu ya hız yüzünden belki de aldanıyor, aksine yükseliyordu. Düştü, düştü, düştü.

Kocaman ve sonsuz bir karanlıkta tam da dördüncü düşüşünde durdu. Düşmesi durduğunda ürpertiyle derin bir nefes aldı. Kendini yokladı. Ölmüş müydü, yaşıyor muydu kestiremedi. Gözlerini açtığında boşlukta yüzüyorum sandı. On sekiz bin yapraklı ağacı tüm çıplaklığıyla yeniden ve daha net gördü. Her yanından ışık huzmeleri parçacıklar hâlinde geçiyordu. Uzakta, çok uzakta birden diktiği o elbiseyi fark etti. İşte oradaydı, ışık içinde yüzerek dönüyordu. Elbiseyi giyen gezegenin güneşe naz eden aşkına hayret etti. Gördüğü şeyler çılgınca bir manzaraydı. Işık, sessizlik ve ahenk!

Işığı, ahengi ve sessizliği geçip seslere ulaşabilseydi, yıldızlarla bezenmiş mavi gökleri aşabilseydi, daha nelerin var olduğunu görebilseydi. Mera-kını bir nebzecek olsun dindirebilseydi. Yerini hangi çırağın aldığını, suyun tadını, havanın kokusunu, yağmuru, çamuru, gençliğini, ilk aşkını, okuduğu kitapları ve ağaçların yapraklarını saymayı... Kendini o gence benzetti birden. Eski bir elbisenin içinde şaşkın ve utangaç. Düşerken entarisi bir yerlere takılmış ve parçalanmış olmalıydı. O gencin yüzüne hüznün kadar artık gülümsemenin de yakışacağını hayal ederek diktiği elbiseye bir daha baktı.

Yaptığının, değeri bilinecek güzel bir an olmasını diledi.

Çok uzaklarda siyaha beyazı, beyaza siyahı eklediği upuzun kumaşın bir yerlerinde bütünlüğü bozmadan art arda gelen o iki beyaz ve iki siyah desen kusurlu hâline rağmen güneşin ziyasıyla elbiseyi süsleyen bir imza gibi parlıyordu.